

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Franciškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

O tobaku in poštnih znamkah.

Tobak in poštne znamke? Kaj pa je zopet to? Vendar tobak ne spada na poštne znamke ali pa narobe? Seveda ne. Hvala Bogu, tako daleč še nismo, da bi na na tobak prilepljali poštne znamke. In vendar sta ta dva sicer popolnoma različna predmeta precej sorodna.

Nismo še pozabili onih »zlatih starih« časov, ko smo plačevali znamke za pisma po pol dinarja. Danes jih plačujemo po dinarju in morda ne bo dolgo, pa bomo plačevali za navadno pismo kar osem kron. Na prvi pogled to ni tako strašno in marsikom se zdi, da ni vredno o tem razpravljati na dolgo in široko. In vendar ni tako. Zvišanje poštnega tarifa je občutno zadelo vse one, ki imajo opraviti s poštnimi pošiljatkami, bodisi pri nas brez malih izjem vsi. Zadelo je tudi naročnike vseh listov, ker so morala upravnništva zaradi zvišanja poštnine zvišati tudi naročnino. Zadelo je predvsem naše uradniške kroge, ki imajo kot inteligentni več potrebe posluževati se pošte in telegrafa, ki pa radi mizernega gmotnega položaja večkrat ne morejo zadovoljiti svojih zahtev celo v takih malenkostih in vsakdanjih stvareh, o katerih človek včasih ni niti mislil.

Ko se je zvišala poština, je nastopil pot zvišanja tudi tobak. Če smo preboleli zvišanje poštnine, kar končno še ni tako strašno, kajti človek se pač omeji in piše samo po eno pismo mesečno, pa nikakor ne moremo in ne smemo molčati o zvišanju cen tobaka. Pustimo učene razprave o nikotinu in njegovi škodljivosti in priznajmo odkrito, da je tobak predmet, ki ga potrebuje ogromna večina našega naroda, posebno v današnji dobi splošne nervoznosti in razburjenosti. Tobak ni luksuz, ni nepotreben, čeprav ni koristen, tobak je predmet, ki ga pravi kadilec potrebuje za vsakdanje življenje pravtako kakor kruh. Neumno je, da smo se navadili kaditi, pa zdaj smo kadilci, zdaj potrebujemo tega strupa, ki se je naše telo navadilo nanj. In ta predmet široke potrebnosti je država podražila skoraj za sto odstotkov. Kaj sledi iz tega? Ubog uradnik, ki je komaj shajal s svojim mizernim zaslužkom, si ne bo mogel v svoji revščini kupiti niti tobaka, da pomiri svoje itak prenapete živce. O ročnih delavcih niti ne govorimo. Da bi bila vsaj trava in listje, človek bi si pomagal brez države, pa se bliža ta presneta zima in sneg bo pokril še to zadnje upanje.

Ponovno naglašamo, da je pametna finančna politika temelj vsake države. Poglejmo kaj je s to pametno politiko pri nas. Ne bomo govorili o državnih izdatkih, ki so itak preveliki, kar dokazuje neprestano zvišanje državnih monopolov in drugih posrednih davkov, oglejmo si

drugo stran tega važnega vprašanja, ki nas veliko bolj zanima. Dolge razprave in obširne debate so se vršile in se vrše še danes o takomonomanem pobijanju draginje z druge strani pa država sama podpira draginjo. Bilo bi razumljivo, če bi država v tem svojem »pobijanju« storila še drugi korak. Ne vemo natančno, koliko milijonov dohodka je dobila država od povišanja poštnine ni važna točna številka važno je le dejstvo, da so ti milijoni v resnici v državni blagajni in da so jih plačali državljani iz lastnega žepa. Koliko tisočakov pa so prejeli od teh milijonov poštni in telegrafni uslužbenci? Do danes še nobenega in ga menda tudi ne bodo. Lahko bi povprečno izračunali, koliko milijonov bo dobila država od povišanja cen tobaka, koliko tisočakov od teh milijonov pa bodo prejeli za svoj vsakdanji kruh nameščenci in delavci v državnih tobačnih tovarnah? Tudi nobenega. Vidimo torej, da država samo molze, sama pa ne doji. Če je že stanje državne blagajne tako slabo, da je zvišanje cen na monopolne predmete neizogibno, naj bi država tudi skrbela za to, da bo to zvišanje njenim državljanom v prid. Seveda se bodo tej misli vsi smejali, češ, če država z desno roko položi dinar v blagajno, z levo ga pa zopet vzame in da državnemu uslužbencu, potem ostane v blagajni zopet kača. Vse to

je res, res je pa tudi, da to zvišanje prav nič ne zadene bogatih ljudi — in teh je pri nas dovolj — ki jim ni dostopen samo tobak in poštne znamke, pa najsi bodo še tako drage, marveč tudi druge za vsakdanje življenje nepotrebne in navadnemu smrtniku popolnoma nedostopne stvari. Naj bi država naložila »kontumac« na vsakovrstne luksuzne predmete, naj bi jih dražila dan in noč, ubogi državljani bi ničesar ne pogrešali.

Pa tega meščanska vlada bo storila. prav tako ne, kakor in hotela izvesti davka na velika imetja in na bogate dohodke. Preveč pravično bi bilo to, potem bi ne bilo več ljudske nevolje in brez ljudske nevolje bi bilo težko vladati, ker bi imelo ljudstvo potem priliko in čas baviti se z — državnimi posli!

Pa kaj bi govorili! Naši ljubi sodržavljani bodo zelo radikalno kričali na podražitev, kadili bodo pa vseeno, ker morajo. Za tobakom pridejo na vrsto tudi vse druge življenske potrebščine, tako da bo draginja zdaj za zimo prev lepo narasla. Narasla bo tudi ljudska jeza. Koliko pa bo med ljudstvom preudarnih mož, ki bi dali pri volitvah izraza tej svoji jezi? Večino bodo zopet dobile tiste pobožne in nepobožne stranke, ki dajejo te dni v parlamentu »domovini na oltar« 800 milijonov dinarjev za — oborožitev armade. Volili jih bodo zato, ker je oborožitev potrebna zaradi narodnih in verskih idealov. . .

Milijonski viri kapitalističnega časopisja.

»Slovenski Narod« z dne 11. t. m. piše med dnevnimi vestmi v članku »Umazana konkurenca« o »Jutru«, »Domovini« in »Taboru«. Med drugim piše doslovno: »Javna tajnost je namreč, da se vsa ta časopisna podjetja bore s težkimi gmotnimi neprilikami, in da bi morala »Jutro« in »Tabor« že zdavna prenehati, ako bi se mladini ne znali zagotoviti z najrazličnejših strani milijonskih podpor. Kakšne so te podpore, je predsinočnem na mladinskem shodu povedal sam posle vodeči podpredsednik demokratske stranke dr. Puc. »Jutro« je dobilo iz znanega fonda, ki ga je mladina nakazal svoječasni ravnatelj ladjanske banke Praprotnik iz zakladnice te banke 1.200.000 K. Ta subvencija pa »Jutru« seveda še ni zadostovala.

Zato so mladini skrbeli še za druge vire trajnih dohodkov. O tem še spregovorimo, ko pride čas za to.« »Naprej« je že večkrat poročal o kapitalističnem časopisju ki ga pri nas zastopa tudi tisti »Slov. Narod«, ki prinaša o »Jutru« navedena odkritja. Zakaj sta se ta dva časopisa pričela med seboj lasati, ni težko uganiti. Interesi tkzv. »mladinov« so prišli v konflikt z interesi »starinov«. Oba lista skušata pridobiti zase kolikor mogoče veliko »somišljenikov«. Ljubljanske občinske volive so namreč pred durmi. Pametni ljudje so sicer že spregledali nečedno igro na račun trpečega ljudstva, ki ne zna misliti s svojo glavo, o tistih pa, ki še niso prišli k pameti, pa upamo, da bodo še prišli.

Veselje med vojnimi liferanti na račun delavnega ljudstva.

V finančnem odboru so v petek, 10. t. m. sprejeli proti glasovom opozicije zakonski načrt o treh milijardah in 200.000 K za vojaštvo. Zaradi tega je zavladovalo med demokratskimi in radikalskimi vojnimi liferanti kakor tudi med njihovimi poma-

gači iz vladnih strank, veliko veselje. Na račun vojnih kreditov so namreč sklenjeni že razni intervencijski politično-bankirski in trgovinski konsorciji, ki že navaljujejo na odobreni vojni kredit. Korupcija je nezaslišana.

Orožniki ubili bolgarskega četaškega vojvoda Vesova.

Žandarmerijska patrulja kruševskega sreza je v bitoljskem okrožju 10. t. m. nalletela na četo bolgarskega četaškega vojvoda Ljubomira Vesova. Bitka je trajala tri ure, izgube so bile na obeh straneh

velike. Orožnikom se je posrečilo ubiti Vesova, na katerega je bila razpisana nagrada v znesku 120.000 K. Pri padlem vojvodu so našli politične dokumente, ki obremenjujejo albansko vlado.

Bivše grške ministre bodo najbrže na smrt obsodili.

Revolucionarni odbor v Atenah je izročil vojaškemu sodišču bivše ministre: Gunarisa, Gudasa Stratigosa, Teotokisa, Stratos, Protopadakisa in generala Hagianestija. Poročali smo že, da se razmere na Grškem toliko časa ne bodo zboljšale, dokler ne bo grško ljudstvo odpravilo sistema, ki vlada. Obtožnica našteva naslednje obdolžitve zaradi katerih bodo bivše ministre skoro gotovo obsodili na smrt. (Kralj Konstantin je pobegnil v izemstvo, vrhu vsega pa je revolucionarni odbor prevažal vso odgovornost na bivše ministre.) 1. Kljub noti Anglije, Italije in Francije od 3. decembra 1920 so obtoženci sklenili, da se bo vršilo ljudsko glasovanje o povratku kralja Konstantina ter so zraven tega izid skrivali, trdeč, da je 99% prebivalstva glasovalo za kralja. — 2. Obtoženci niso ukrenili primernih korakov za priklonitev severnega Epira in Dodekaneza, ki sta bila po sklepih zaveznikov prisoiena Grški. — 3. Skrivali so noto zaveznikov od 8. decembra 1920 o gospodarski zaporu proti Grški v slučaju povrnitve kralja Konstantina. — 4. Na čelo malih in velikih vojaških skupin so postavili nesposobne častnike in odstavili izkušene ter dajali potuho vojaškim beguncem. — 5. Kljub temu da sta Francija in Anglija ponovno izjavili, da Grška ne bo mogla računati na kako pomoč s strani omenjenih držav, dokler bo Konstantin na prestolu, niso ministrski predsedniki storili ničesar, da bi kralja prepričali o potrebi, da se odpove ter niso niti sami odstopili temveč so ljudstvu resnico skrivali. — 6. V marcu 1921, so ukazali iz Londona, naj se začne pohod v Mali Aziji,

in to preden je mobilizacija imela potrebne uspehe. S tem so dali začetni vzrok porazu grške armade. — 7. Kljub nasprotnemu mnenju kompetentnega vrhovnega poveljnika so sklenili v sporazumu s kraljem pohod na Angoro in so na ta način povzročili, da je začel duh armade padati. — 8. De'ansko poveljstvo nad armado so izročili bivšemu kralju, t. i. neodgovornemu činitelju, in so dajali denarne nagrade puntarjem vojaškim beguncem in drugim ter so tako v hipu, ko je bila armada izročena velikemu pomanjkanju, razsinali državni denar. — 10. V nasprotju s sklepom narodne skupščine, ki je izjavila, da tvori sevreska mirovna pogodba najmanjšo mero grških narodnih zahtev, so pristali na posredovanje velikih držav in jim dali podpis na belo. — 11. Za poveljnika armade so imenovali generala Hagianestija, ki je znan kot človek brez ravnovesja. — 12. Od armade v Mali Aziji so odločili en del niene moči, oslabili so njeno bojno silo in ustvarili na ta način možnost sovražnikovega prodiranja. — 13. V sporazumu z Anglijo so se odbovedali enemu delu posojila, ki so ga bile države dovolile. — 14. Trpeli so zakulisno vlado, ki so jo sestavljali knez Nikola bivši minister Streit, general Dumanis in drugi kateri so s pomočjo umorov, groženj in napadov na mirne državljane sejali strah v državi. — 15. Rajnkemu ministrskemu predsedniku Rhallysu so onemogočili, da bi se postavil na čelo grškemu diplomatičnemu odposlanstvu, in Venizelosu, da bi postal zastopnik neodrešenih Grkov.

Na Dvanajstih otokih je izbruhnila revolucija.

Na otoku Samosu je izbruhnil revolucionarni pokret. Vstaši zahtevajo povratek bivše avtonomne vlade pod nadzorstvom Društva narodov. Grška vlada je poslala nad vstaše svoje čete, ki bi naj zadušile vstajo. Revolucija je izbruhnila tudi na Dodekanezu, ki leži med Kreto, Samosom in Rodosto. Na teh otokih staneje okoli 100.000 Grkov. Kakor je znano, se poteguje za Dvanajst otokov all

Dodekanez italijanska vlada, ki jih bo zahtevala na orientski mirovni konferenci v Lausanni zase. Zanje pa se bodo potegovali tudi zastopniki angorske vlade, ki se bodo sklicevali na želje prebivalstva. Grška vlada se bo seveda tudi potegovala za Dodekanez. Poznavalci razmer trdijo, da bo prebivalstvo, če pride do glasovanja, glasovalo za angorsko vlado.

Kongres beguncev v Berlinu, katerih škoda znaša 13 milijard zlatih mark!

V Berlinu se vrši te dni kongres beguncev, katerih število znaša okoli 1.000.000. Samo iz vzhodne Prusije jih je okoli 700.000. Veliko jih je tudi iz Porenja in iz kolonij, ki pripadajo zaveznikom. Celokupna škoda teh ljudi znaša okoli 13

milijard zlatih mark! Za begunce skrbi vzorno nemški Rdeči križ, tako da je sedaj brez stanovanja samo okoli 40.000 oseb. S hrano pa so vsi preskrbljeni. O kongresu bomo še poročali.

Nemško ljudstvo mora plačevati vežbališča za metanje bomb.

Francoski generalissimus renske armade je ukazal prirediti v neposredni bližini Dudenhofna vežbališče za metanje bomb. Zaradi tega vežbališča mora sedaj francoski vojak podirati cele gozdove in uničiti veliko ha zemlje, ki je bila last malih kmetov. Stroške tega vežbališča

bo plačala nemška republika. V zvezi z vojaškimi vežbališči, ki so jih v zadnjem času več postavili, pa se množilo tudi javne hiše. Tudi te mora plačevati nemško ljudstvo, ker hoče tako francoska vlada.

DELAVSTVU LJUBLJANE IN OKOLICE!

Po vzgledu socialističnih telovadnih organizacij je ustanovila SDJZ »Svoboda« tudi v meščanski Ljubljani

DELAVSKO TELOVADNO ENOTO.

Delavstvu Jesenic, Maribora in Celja je sledilo delavstvo Ljubljane. Kakor ni obupal češki proletariat, ko se je boril pred 28 leti z največjimi težkočami, ki so se pojavile pri ustanavljanju DTE tako ne sme obupati tudi jugoslovanski proletariat, ko pripravlja in urejuje v bojne vrste svoje prve delavske telovadce.

Telovadba za delavstvo ni nikakor luksuz. Nasprotno, zavedni proletariat se mora zavedati, da socializem ni le boj za gmotno zboljšanje delavskega razreda, temveč je odkrit boj za povzdigo vseh izkoriščanih.

Socialisti hočemo človeka, kateri bo duševno in telesno na višku, le radi tega ni med nami in meščanskimi telovadnimi društvi kompromisa, z njimi ne moremo imeti skupnosti. Niso različni samo naši cilji, različna so tudi naša pota po katerih koraka delavstvo vsega sveta do svojega cilja.

Sodruzi in sodružice!

V ponedeljek 13. t. m. ob pol 20. v telovadnici šišenske šole se vrši v ta namen sestanek in vpisovanje. Pridite vsi obojega spola, ki mislite z nami in imate veselje do telovadbe. — Odbor DTE.

+ **Vladna kriza** je srečno odstranjena. Vsi ministri bodo ostali na krmilu. Ministri kakor tudi vladni poslanci se boje volitev, zato pa tudi ni bilo nobeno čudo, da se je posrečilo g. Pašiču odstraniti »vladno krizo«, ki je bila še pred dnevi na dnevnem redu.

+ **Stambulijski**, bolgarski ministrski predsednik je iz Beograda, kjer se je razgovarjal s političnimi krogi o skupnem delovanju Bolgarije in Srbije. odpotoval v Lausanne.

+ **V Sofiji** so pri občinskih volitvah zmagale opozicionalne stranke, ki so dobile 10.050 glasov (26 mandatov). Komunisti so dobili 8106 glasov (23 mandatov), zemljoradniki 7082 (17), nacionalni liberalci 2188 (4), socialisti 2258 (3). Tudi iz ostalih mest poročajo o zmagi bloka opozicionalnih strank.

+ **Arabska delegacija** je odpotovala v Lausanne. Zahtevala bo od zaveznikov neodvisnost Palestine.

+ **Rimska vlada** poroča naknadno o italijanskih porazih v Tripolitaniji. Kakor je znano, pa je pred dnevi poročala o velikih laških zmagah. Sedaj vemo, kakšne so bile laške »zmage«.

+ **V Nemški Avstriji** se bodo vršile 12. t. m. velike slavnosti v spomin obletnice revolucije. Delavno ljudstvo bo ob tej priliki demonstriralo za neodvisnost republike in proti diktaturi veleposestnikov.

+ **V Berlinu** se je vršila pred poljskim poslaništvom demonstracija, ki so jo priredili ukrajinski di'aki. Ob tej priliki so ostro protestirali proti polski strahovladni v vzhodni Galiciji. Tako na pr. so razpravljali o zadevi ukrajinskega dijakar Jaczure kateremu so odrezali jezik in ga tako dolgo tepli v zaporu, da je umrl. Demonstranti so zažgali polski državni erb ter se razšli ob povevanju ukrajinskih pesmi. Na ta način se razmere v vzhodni Galiciji seveda ne bodo zboljšale.

+ **Trocki** je povodom zborovanja III. internacionale očrtal sovjetski pomorski

program, ki ga bo udeležila sovjetska vlada tekom petih let. Zgradili bodo nove torpedovke in podmornice poleg tega pa jih bodo še naročili iz inozemstva. Število hidroplanov bodo potrojili, v armadi pa vpeljali več novotarij, tako da bo »rdeča armada prva na svetu«. 30. t. m. se bo vršila v Moskvi — razorožitvena konferenca! To si je treba zapomniti!

NAROČNIKI. POŠLJITE NAROČNINO!

Dnevne vesti.

V Gradcu je bil obsojen te dni neki Vincenc Nemčić, jugoslovanski državljan, na 9 mesecev zapora, ker je zapeljal več deklet iz najboljših graških rodbin in jih povrh še občutno oskubil. Izdajal se je za medicinca, tudi za zdravnika, pravil, da je silno bogat in tako se mu je posrečilo, da je dobil vstop v najfinišo družbo. Končno so ga vendar razkrinkali; po prestani kazni pa ga bodo izgnali iz Avstrije.

Habsburžani tihotapijo. Po poročilu dunajskega lista »Abend«, so 24. oktobra t. l. prepeljali Habsburžani v Budimpešto na avtomobilih 80 zabojev zlatnikov in zlatega in srebrnega orodja, last bivšega nadvojvode Friedericha, ki je bilo hranjeno pri »Wiener Bankverein«. Čudno je, da so avstrijske oblasti za to zadevo vedele in da so bili pri odpremi navzoči carski in policijski detektivji. Bivša nadvojvodinja Marija Imakulata je bila pred voivodinja na Dunaju in je najbrž v zvezi s to afero.

Kras'n, sovjetski komisar za zunanjo trgovino Rusije, bi moral odpotovati iz Berlina, kjer se zdi nahaaja, na dopust v Italijo. Nemški listi poročajo, da je opustil misel na to potovanje, ker se boji, da bi ga napadli fašisti.

V Gdanskem (Danzig) so odpustili iz službe 75 od sto delavcev tamošnje ladjedelnice, ker so napovedali štrajk.

Potonila sta se dva nemška parnika »Hermann Sauber« in »Herbert Sauber« na potu iz Anglije v Hamburg. Imela sta vsak po 20 mož posadke. O usodi moštva ne vedo ničesar.

Ljubljana.

Zimsko blago po nižani cenil. »Ljudska preskrbovalnica«, družba z o. z. v Ljubljani (Turjaški trg 1) je prejela iz Prage v imenu češkoslovaških tekstilnikov večjo množino zimskega blaga po nižani cenil v svrhu razprodaje med manj premožno prebivalstvo. Blago je dvuh vrst in sicer zelenkasto sukno I. vrste po 60 Din za meter in II. vrste po 48 Din za meter. O tem se občinstvo opozarja s pristavkom, da so vzorci vsakega, ki se za blago zanima na vpogled pri mestnem magistratu na mestni policijski stražnici (srednja hiša, v veži, I. vrata na levo). Blago se potem kupi ali naroči brez posredovanja državnih uradov proti gotovemu plačilu neposredno pri »Ljudski posredovalnici« v Ljubljani. Da se pa prepriča vsaka zloraba od strani kupovalcev, se more blago nabavati samo proti potrdilu mestnega magistrata, da dotičnik rabi blago zase oziroma za svojo družino.

Marionetno gledališče igra v nedeljo, 12. t. m. poslednjič v tej sezoni krasno Bendorfovo orientalsko pravljico v 5. delanijh »Zakleti kalif« in Poccievo burko v 1. delianju »Preizkušnja«. Predstave se vrše ob 15. in 18. zvečer. Predprodaja vstopnic se vrši pri blagajni marionetne-

ga gledališča v »Mestnem domu« vsako soboto od 15.—17. in nedeljo od 10.—12.

Gospod A. Jenko, pekovski mojster na Gosposvetski odda svojo obrt z Novim letom kakor čujemo, g. Viljemu Bizjaku družabniku sloveče tvornice keksov in parne pekarnice v Zdravilišču Rog. Slatin. Želimo, da bi g. Bizjak uvedel v Ljubljani slično pecivo, kot ga izdeluje v Zdravilišču in ki slovi po svoji resni kvaliteti.

Celje.

Abstinenti pomagajo malim in revnim otrokom! Društvo »abstinentov« namerava prirediti božičnico za otroke revnih starišev, da jih moralno in gmotno podpre. Kakor slišimo, bo podvzeta velika akcija v to svrhu. Podrobneje bomo prihodnjič poročali.

G. Avgust Jagrič, notarski uradnik v Celju (brat g. Jagriča, strojevodje v Sisku) je kupil brez denarja pred enim letom posestvo v Škofiji vasi. Ko so postala zemljišča in hipoteke dražje, je kapada posestvo prodal in odplačale sedaj dolg v obrokih. Za prodano posestvo je dobil toliko denarja, da je od gospe Koler kupil posestvo oziroma hišo v Celju, seveda zopet na odplačevanje v obrokih. Prodajalko hiše gospe Koler, ki ima izgovorjeno do smrti prosto stanovanje, je pa mislil odpraviti s tem da bi hišo zopet naprej prodal, ker je postala med tem časom več vredna. Previdnosti stare žene (unokoienke drž. nastavljenca) je pripisati, da se nakana ni posrečila. Sedaj vemo, zakaj se ljudje Jagričeve sorte ne organizirajo — ker jim barantanje z hišami več nese.

Maribor.

Neka mesarica je prišla na obtožno klop, ker je prodajala meso mršave krave kot »prvovrstno volovsko« po 60 K kilogram. Na trgu so začele neke branjevke prodajati mleko že po 20 K. Podobni škandalozni slučaj verženja se morejo zgoditi, ker je oblastna kontrola takšna, da nastopi šele tedaj, kadar postanejo že preveč očitni. Vse to kaže, kako nestrokovnjaški ljudje vodijo pri nas posle javnih nadzornikov cen, posebno moramo reči o tržni kontroli, da je čisto nesposobna vršiti v današnjih razmerah svoje funkcije, ko ne zna niti po tisoč izkušnjah zagrabit zla pri korenini in preprečiti lahko vidljive posledice. Cel mesec bo že tega, odkar je župan na občinski seji konstatiral ta fakt in se izrekel za preuredbo tržnega nadzorništva ter za nastavitve novih moči — ampak po celem mesecu še ni videti, da se je v tem oziru kaj ukrenilo. To so konstatacije, o katerih bo sodila javnost. Na drugi strani je pa tudi velika resnica, da je bila javnost doslej vse preveč pasivna. Lahko bi n. pr. z večjim zanimanjem za občinsko mesnico veliko pripomogla za znižanje mesnih cen, pa je še vedno večina ljudi, ki tega nočejo razumeti. In toliko potrebna konsumentna organizacija spada v Mariboru še vedno med muziko bodočnosti.

Iz stranke.

Članski sestanek krajevne politične organizacije SSJ v Ljubljani in Spodnji Šiški se bo vršil danes v soboto, dne 11. t. m. ob 19. pri Boletu v Krsnikovi ul. 5 (prej Nova ulica). Dnevni red važen! Udeležba dolžnost. Odbor.

Iz strok. gibanja.

Obrtna zadruga čevljarjev za Ljubljano in okolico, vabi svoje člane na se-

staneč, ki se bo vršil v ponedeljek dne 13. novembra 1922. ob 6. zvečer v gostilni pri »Zlati ribi« (Zabukovec). Dnevni red: Dogovor in naročila novih modernih kopit. — Načelstvo.

Gospodarstvo.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 61 Din, 1 francoski frank 3.95 Din, 1 češka krona 1.98 Din, 1 lira 2.58 Din, 100 avstrijskih kron 8 par. 100 nemških mark 1 Din, 100 madžarskih kron 2.35 Din. V Curihu velja 100 naših kron 2.25 švicarskih frankov.

Poštno-čakovni promet v Srbiji bodo otvorili 10. novembra 1922 pri sledečih poštah: Belgrad-Borza, Palanka, Niš, Leskovac, Kruševac, Aleksandrovac-Zupa, Čačak, Užice, Valjevo, Vranje, Kumonovo, Skoplje, Veles, Stip, Prilep, Bitolj, Ohrid, Prizren, Uroševac. Priština in Mitrovica kosovska. Navedene pošte bodo sprejemale vplačila na položnice računometnikov pri čakovnih zavodih v Zagrebu in v Ljubljani ter poštni hranilnici v Sarajevu in bodo vršile tudi izplačila na čekovne nakaznice vse to do otvoritve poštne hranilnice v Belgradu za račun poštno-čakovnega zavoda v Zagrebu.

= **100 milijonov zlatih mark kredita** je dovolil ministrski ekonomsko-financijski komite prometnemu in poljedelskemu ministrstvu za nabavo strojev in orodja na račun reparacij.

= **Oddelek za kreditne ustanove ministrstva za trgovino in industrijo** je predložil trgovinskemu ministru predlog, da ustavi za nekaj časa izdajanje dovoljenj za osnovanje novih delniških društev, ki se snujejo v obliki denarnih zavodov ali industrijskih podjetij.

= **Komisija za pregled osebnih vagonov** te imenovala te dni naše prometno ministrstvo. Komisija bo pregledala vse osebne vagonce, predvsem naprave za kurjenje.

= **V Nemčiji** je dolar nenadoma padel od 9150 na 7750, celo na 6200.

= **»Times«** pripisuje vzroke padanju vrednosti francoskega franka 1. slabi letini, vsled katere je Francija bila prisiljena kupiti mnogo žita v inozemstvu; 2. plačilu nekaterih dolgov, ki jih je imela Francija v inozemstvu; 3. nepovoljnemu uspehu berlinskih pogajanj, predvsem slabemu finančnemu stanju najvažnejših evropskih držav.

Po svetu.

Internacionala vzgojiteljev je na svojem zadnjem kongresu (v Parizu 14. avgusta 1922) po resni razpravi izbrala izmed mnogih svetovnih jezikov za svojega umetni jezik Eksperanto in izdala vzgojiteljem vsega sveta sledeči proglas: »Učiteljstvo vsega sveta toplo prosimo, naj se uči in rabi najbolj razširjen mednarodni jezik — Esperanto«. — V internacionali vzgojiteljev je včlanjenih že 20.000 vzgojiteljev vseh držav. Popolnoma neodvisna je in se pri njih lahko včlanijo cela društva kakor tudi posamezniki pod sledečimi pogoji: 1. Razredni boj za vpostavitve novega načina vzgoje; 2. Borba proti vojni in sovraštvu v šoli. Posamezniki pristopijo lahko brezplačno in dobijo potem vse tozadevne dokumente. Napredni vzgojitelji pridružite se v esperantskem jeziku in dobivali boste brezplačno esperantsko poročilo. Obrnite se na pomožnega tajnika: Marcel Boubon, 96, rue St. Marcean, Orleans (Loiret) Francio.

Dopisi.

Trbovlje. Proti dopisu, objavljenem v 251. številki »Napreja« pod naslovom »Trbovlje«, se huduje gospod Pavlič, pravi, da temelji na laži in grozi s tožbo. Povemo mu, da se ne da skriti, da je naročil premajhne šipe za mizarstvo delavnice, kakor tudi, da ni pometal v električni delavnici. Vse v dopisu navedeno je resnično. Ako želi zvedeti o svojem strokovnjaštvu še kaj več, mu povemo med drugim da so kaznovali že več delavcev po njegovi zaslugi, da cele večere špionira okrog delavnice, da bi kaj izvedel in potem denunciral. Da je njegova velika zaslug, da ne smejo hoditi delavke po kruh, menda ne bo tajil. Kako hodi po delavnici, o tem čivka že vrabci na strehi. — Toliko za danes, če bo potrebno, bomo povedali še kaj več, kar bo še hujše bolelo.

Zidani most. Pišejo nam: »Delavske Novice« so priobčile dne 2. t. m. dolgo

kačo v članku »Vprašanje organizacij« s podpisom I. Z. V tem članku na vse pretege napadajo sodr. Krekiča, tajnika »Saveta železn. čara« v Zagrebu in predsednika »Radničke komore« istotam. Povod za ta napad je dal neki postopek v zadevi strojevodje Jagriča, ki je bil po nepotrebnem premeščen iz Zidanega mosta v Sisak. Če je bila premestitev potrebna ali nepotrebna, o tem se ne bomo prepirali, ker smatramo, da je to stvar obratnega ravnateljstva južne železnice in pa zaupnikov železničarske organizacije (če jo v Zidanem mostu imajo?) Posvetiti hočemo le nekaj pozornosti slučaju gospoda Jagriča za časa njegovega bivanja v Zidanem mostu. — Ta gospod je bil adjutant komunističnega mogotca Pečnika, ki je imel do svojega odhoda glavno besedo v raznovrstnih delavskih organizacijah v Zidanem mostu, med drugimi tudi v cementni tovarni. Ko je g. Pečnik odšel, je razburjenje med delavstvom nekoliko poleglo. G. Jagriču seveda ni ugajalo, da bi vladala složnost v socialističnih strokov-

ni organizacijah. Meseca februarja 1921 se je vršilo pogajanje v cementni tovarni, ki sta ga vodila Osrednje društvo kemičnih delavcev iz Ljubljane in zastopnik Strokovne komisije iz Celja. Na pogajanjih sta dosegla precejšen uspeh za razmere, ki so vladale takrat v tovarni. To pa g. Jagriču in konsortom ni ugajalo, pričeli so hujskajočo akcijo proti zastopnikom organizacije in ondotnem predsedniku podružnice. V zelo vinjenem stanju je šel g. Jagrič na shod cementnih delavcev ter pripovedoval, da je povišanje nezadostno; skliceval se je na železničarje, kakšno plačo imajo oni, ker imajo radikalno organizacijo. S tem je baš hotel uprizoriti razkol v organizaciji, da bi gospodje lažje v kalnem ribarili. Sedaj pa »Delavske Novice« zagovarjajo bivšega komunističnega in razdiralca enotne fronte proletariata. — Delavec iz cementne tovarne.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Razpis.

V smislu sklepa ravnateljstva okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Splitu z dne 30. oktobra 1922 se mora pri podpisnem uradu spolniti

mesto ravnatelja

v začasnem svojstvu z mesečno plačo 2500 Din. Ta plača ostane neizpremenjena do ureditve službene pragmatike po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Splošni pogoji za nameščenje so:

a) prosilec mora biti jugoslovanski državljan in mora v govoru in pisavi popolnoma obvladati srbohrvatski ali slovenski jezik.

b) da ni prosilec v konkurzu ali pod varuštvo, da ni bil sodnijsko pravomočno obsojen, da ni v preiskavi radi kaznivih dejanj, storjenih iz pohlepa po dobičku in radi javne nemoralnosti, da ni sodnijsko obsojen v izgubo službe ali izgubo političnih pravic, razume se, da za čas, dokler trajajo posledice take obsodbe, nadalje, da ni radi kazni odpuščen iz javne službe ali iz službe Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ali njemu podrejenih organov.

Posebni pogoji so:

a) prosilec mora biti star 24 in ne preko 40 let.

b) ne sme biti v sorodstvu ali svaštvu s člani ravnateljstva ali z drugimi nameščenci urada, ravnatoko ne z onimi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

c) biti mora zdrav, kar mora dokazati s pričevalom zdravnika zavoda.

d) imeti mora zrelostni izpit na srednji šoli ali dokaz, da je z dosedanjim delom v institucijah socialnega zavarovanja sposoben za službo.

Prednost imajo prosilci, ki so že bili v službi pri okrožnem ali osrednjem zavodu za zavarovanje delavcev.

Lastnoročno pisane in po predpisih vložene prošnje se morajo vložiti pri podpisnem uradu najkasneje do 30. novembra 1922.

Prepozno dospele prošnje ne pridejo v poštev.

Split, dne 31. oktobra 1922.

Okružni ured za osiguranje radnika
Split.

Razno perilo

za dame, gospode in deco
po najnižjih cenah pri

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

25 CELJE 25
Marija Baumgartner.

Velika zaloga vsakovrstnega
novoga pohištva
domačega in tujega izdelka.
Divani, madraci, pernice, odeje.
Kompletna oprema za novoporočence.
25. Samo v Gosposki ulici. 25.
Zmerne cene! Delo solidno!

SVILA

modni nakit, vse potreb-
ščine za šivilje in krojače
najceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Oglje

bukovo vedno v zalogi
v vsaki množini nudi
najugodnej
H. Skala, Ljubljana,
Emonska cesta 10,
Mirje 4.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani
preko zime
ob malenkostni pristojbini
tvrdka J. Gorec
Gospošvetska cesta 14.

v **Paradižu**

sta bila brez obleke

ADAM in EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe
vsakovrstne

obleke za gospode,
dame in otroke v trgovini

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.